

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně - pobočka v Jihlavě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Mádra a soudců Mgr. Leony Sukané a JUDr. Lenky Prokšové ve věci péče o

nezletilého: **T. D.**, narozený dne XXXX
bytem XXXX, XXXX
zastoupený opatrovníkem městem Tišnov
sídlem nám. Míru 111, 666 00 Tišnov

dítě rodičů: **J. D.**, narozená dne XXXX
bytem XXXX, XXXX

A. D., narozený dne XXXX
bytem XXXX, XXXX

o zvýšení výživného

o odvolání otce proti rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 15. června 2020, č. j. 4 P 121/2007-328,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně **se mění** takto:

Výživné stanovené otci ve prospěch **nezletilého T.** rozsudkem Krajského soudu v Brně, pobočka v Jihlavě ze dne 25. 2. 2014, č. j. 54 Co 31/2014-254, částkou 1 500 Kč měsíčně, **se**

zvýšuje počínaje dnem 1. 9. 2019 na částku 3 000 Kč měsíčně s tím, že otec je povinen platit výživné vždy do 15. dne každého měsíce k rukám matky.

Dlužné výživné za období od 1. 9. 2019 do 30. 9. 2020 ve výši 19 500 Kč je otec povinen uhradit v měsíčních splátkách ve výši 1 500 Kč, splatných vždy spolu s běžným výživným počínaje měsícem následujícím po doručení rozsudku pod ztrátou výhody splátek, a to k rukám matky.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně napadeným rozsudkem, jeho výrokem I., zvýšil výživné pro nezletilého T. od 1. 9. 2019 na částku 3 200 Kč měsíčně. Výrokem II. zavázal otce uhradit dlužné výživné za období od 1. 9. 2019 do 15. 6. 2020 v částce 15 300 Kč k rukám matky v měsíčních splátkách po 1 275 Kč spolu s běžným výživným, do každého 15. dne v měsíci k rukám matky pod ztrátou výhody splátek. Výrokem II. rozhodl o nákladech řízení tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.
2. Proti rozsudku soudu prvního stupně podal odvolání otec. Nelíbilo se mu chování soudkyně, která věc projednávala. Poukázal na to, že matka nežádala zvýšení výživného zpětně od 1. 9. 2019, ale až od současnosti, přičemž soudkyně matce poradila, že může žádat zvýšení výživného i zpětně. Soudkyně dále matku směřovala k podání trestního oznámení na otce u státního zastupitelství pro případ, že otec dluží výživné od ledna 2020, přitom si matka nakonec ověřila, že dluží až od března 2020, přesto matka na státní zastupitelství šla. Pokud výživné platí se zpožděním, je tomu tak proto, že pracuje jako subdodavatel pro státní podniky – nemocnice, jejichž platební morálka je katastrofální. Matka nežádala 3 500 Kč, ale před otcem navrhovala alespoň 2 500 Kč. Matka neprokázala jí tvrzené vynaložené částky (zřejmě na nezletilého). Dále soudu vytkl, že se věnoval pouze majetkovým a rodinným poměrům partnerky otce, ne tak partnera matky nezletilého, který s nimi bydlí ve společné domácnosti. Jeho čistý příjem je 10 000 Kč měsíčně, částka uvedená soudem je příjem OSVČ, která neobsahuje výdaje, odvody zdravotního a sociálního pojištění. Dosud neobdržel příspěvek od státu ve výši 19 600 Kč, o který žádal. S nezletilým se stýká nejméně dvakrát do měsíce, v březnu a dubnu byl u něj celý týden, má u otce vybavený pokoj. Dále uvedl, že jeho čisté měsíční příjmy jsou cca 12 000 Kč, má další dvě vyživovací povinnosti. Argumentovat příjmem z roku 2010 u XXXX je dle otce vzhledem k uplynulé době absurdní. Zpochybnil názor soudu prvního stupně, že si uklízečka vydělává 30 000 Kč měsíčně, protože i zaměstnanci platí odvody prostřednictvím svého zaměstnavatele. Z uvedené částky 30 000 Kč mu zřejmě bylo zvýšené výživné stanovené. V oblasti THP pro něj nejsou volná pracovní místa. Z přehledu volných pracovních míst Úřadu práce ve Žďáru nad Sázavou vyplývá nabídka pracovních míst s výdělkem od 13 000 Kč do 19 200 Kč čistého měsíčně. Je v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, v současné době pro něj není volné pracovní místo. Je staršího věku, není jazykově vybaven, pouze se středoškolským vzděláním těžko najde lépe placenou práci v okolí Žďáru nad Sázavou, nevlastní žádný movitý a nemovitý majetek. Není schopen platit více jak dvojnásobné výživné, nadto zpětně. Souhlasí se zvýšením výživného na částku 2 000 Kč, max. 2 200 Kč, nikoli zpětně.
3. Matka se k odvolání otce vyjádřila tak, že již ve svém návrhu na zvýšení výživného poukázala na to, že od 1. 9. 2019 se jí výrazně zvýšily náklady v souvislosti se studiem syna na střední škole, a proto se jí zdá logické, že požaduje výživné zvýšit právě od tohoto data. K neplacení výživného otcem matka uvedla, že na její upomínky, aby výživné platil, jí odpovídal tak, že bohužel nemá peníze. Po její návštěvě státního zastupitelství jí okamžitě poslal dva dlužné měsíce tak, aby zanikla trestněprávně významná podmínka čtyřměsíčního neplacení výživného. V době jednání před soudem prvního stupně jí otec dlužil za březen až červen 2020, tedy za čtyři měsíce. Nižší

částku po otci žádala v minulosti, ještě když byl na základní škole, kdy doufala, že otec chápe zvyšující se výdaje na syna a dohodnou se. Otce nezajímá, z čeho má ona náklady na syna uhradit. V současnosti proto trvá alespoň na částce 3 200 Kč měsíčně. Pokud soud chtěl zjišťovat poměry otce a jeho partnerky, činil tak zejména proto, že je to otec, který platí (nepravidelně) na výživu svého sedmnáctiletého syna naprosto nedostatečnou částku, nikoli, že by se projednávalo nedostatečné přispívání z její strany. Její partner je v insolvenční, plní podmínky oddlužení, jeho pomoc spočívá především v údržbě staršího domu a zahrady, na co ani ona ani její starší rodiče v domě žijící, nestačí. Není pravda, že se otec se synem stýká minimálně dvakrát měsíčně. Nepravidelně se s ním vidá až poslední dobou proto, že si syn z našetřených peněz a za přispění jejího a jejích rodičů mohl zakoupit motocykl a občas za otcem zajede. Pokud má otec tři nezaopatřené děti, pak je jeho povinností najít si takové zaměstnání, aby mohl plnit vyživovací povinnost a nesetrvával v zaměstnání za částku 12 000 Kč. Takové jednání považuje za krajně nezodpovědné, protože celou tíhu finančních nákladů svaluje na matky svých dětí. Navrhla potvrzení napadeného rozhodnutí.

4. Opatrovník navrhl potvrzení napadeného rozsudku. Poukázal na to, že otec nad rámec výživného nepřispívá materiálně ani svou osobní péčí, dále na aktuální zvýšené výdaje související se studiem střední školy. Pokud si otec dosud nenašel odpovídající zaměstnání, nelze to klást k tíži nezletilého.
5. Odvolací soud po zjištění, že odvolání směřuje proti rozsudku soudu prvního stupně, proti němuž je odvolání jako řádný opravný prostředek přípustné (§ 1 odst. 2 zákona č. 292/2013 Sb., zákon o zvláštních řízeních soudních, dále jen z.ř.s., § 201 o.s.ř., § 202 o.s.ř. a § 476 z.ř.s. a contrario), že bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.) a že ho matka podala jako osoba k tomu oprávněná – účastník řízení (§ 6 odst. 1 z.ř.s., § 201 o.s.ř.), napadené rozhodnutí i řízení jeho vydání předcházející přezkoumal, dokazování doplnil (§ 28 z.ř.s.) a rozhodl způsobem, jak uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.
6. Při hodnocení důvodnosti otcem podaného odvolání proti rozhodnutí o zvýšení výživného odvolací soud vycházel z ustanovení zákona č. 89/2012 Sb. (občanský zákoník, dále jen „o. z.“) upravující problematiku úpravy výživného, tj. zejména z ustanovení § 911, § 913, odst. 1,2, § 914, § 915 a §§ 921 až 923.
7. Jak vyplývá z obsahu spisu, poslední soudní úprava výše vyživovací povinnosti otce k nezletilým dětem byla provedena rozsudkem Krajského soudu v Brně, pobočka v Jihlavě, ze dne 25. 2. 2014, č. j. 54 Co 31/2014-254, jímž byl změněn rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 20. 1. 2013, č. j. 4 P 121/2017-216, kterým byl zamítnut návrh otce na snížení výživného. Tímto rozsudkem bylo výživné na nezletilého T., tehdy desetiletého, s účinností od 1. 12. 2013 sníženo z původních 1 800 Kč (stanovených rozsudkem ze dne 29. 3. 2007, č. j. 4 Nc 1527/2007-24, jímž byla schválena dohoda rodičů) na 1 500 Kč měsíčně, kdy důvodem byla skutečnost, že otci přibyly dvě vyživovací povinnosti, dne 2. 6. 2009 k nezletilému J. a dne 5. 12. 2013 (v průběhu tehdejšího odvolacího řízení) k nezletilé K. a měl tak celkem čtyři vyživovací povinnosti. Jinak se odvolací soud ztotožnil s názorem soudu prvostupňového, že se otec, který dosahoval v roce 2010 u společnosti XXXX příjmu 27 744 Kč čistého měsíčně, vzdal bez vážného důvodu tohoto zaměstnání a u společnosti XXXX vydělával v roce 2013 pouze 23 675 Kč měsíčně. Matčin příjem činil v roce 2013 u svého zaměstnavatele Základní a mateřská škola XXXX 18 604 Kč. Matka měla dvě vyživovací povinnosti, k T. a dále k A., rovněž společnému synovi rodičů T., který je dnes již zletilý.
8. V mezidobí od výše uvedené soudní úpravy došlo zejména na straně nezletilého T. ke změně jeho poměrů a návrh matky na zvýšení výživného podaný 12. 11. 2019 zcela správně považoval soud prvního stupně za důvodný. Správně též vyhodnotil, že k zásadní změně poměrů, kdy právě jen taková změna je důvodem pro změnu pravomocného rozsudku o výživném, došlo již v době před podáním návrhu matky na zvýšení výživného. Dle soudu prvního stupně došlo k této změně v souvislosti s nástupem T. na střední školu v září 2019. V této souvislosti odvolací soud

zdůrazňuje, že soud prvního stupně nemusí „napovídat“ rodiči domáhajícímu se zvýšení výživného na nezletilé dítě, že může požadovat zvýšení zpětně před podáním návrhu. Přímo ze zákona totiž vyplývá, že soud může přiznat výživné pro děti i za dobu tří let zpětně od podání návrhu (§ 922 odst. 1 1, věta za středníkem o. z.) a soud rozhodující o zvýšení výživného pro nezletilé dítě je dokonce povinen i bez návrhu rodiče zkoumat, zda změněné poměry odůvodňují nově rozhodnout o výživném až tři roky zpětně. Přestože se výdaje na dítě zásadněji zvyšují typicky od nástupu na střední školu, není tomu jinak ani v době předchozí, blízké nástupu na střední školu, jež je spojena s rychlejším fyzickým vývinem dítěte, jenž s sebou přináší zvýšené výdaje zejména na stravu, oblečení a obutí. Za situace, kdy v září 2019 uplynulo od doby poslední úpravy výživného více než pět let a v té době měl T. již 16 let, bylo možno reálně uvažovat o zvýšení výživného dříve než od 1. 9. 2019, a to tím spíše, že otcí v létě 2017 odpadla jedna vyživovací povinnosti k synovi A., staršímu bratrovi T.. Odvolací soud se však nakonec ztotožnil se soudem prvostupňovým, který právě den nástupu na střední školu shledal zcela zásadní změnou poměrů, na níž je třeba reagovat změnou dřívějšího pravomocného rozsudku. Jak totiž vyplynulo z podrobného sdělení Obchodní akademie, Střední odborné školy XXXX a Vyšší odborné školy XXXX ze dne 6. 12. 2019, provedené k důkazu prvostupňovým soudem, pouze nezbytné školní náklady na učebnice, exkurze, kurzy, poplatky do třídních a školních fondů a stravné ve školní jídelně se předpokládají v prvním ročníku ve výši 14 040 Kč, ve druhém ročníku ve výši 23 400 Kč, ve třetím ročníku ve výši 15 400 Kč a ve čtvrtém ročníku 12 900 Kč. Z výpovědi matky provedené před soudem odvolacím pak bylo zjištěno, že dosud byly předpokládané školní výdaje skutečně vynaloženy. Vedle toho má nezletilý další obvyklé náklady související s jeho věkem a vývojem. Taková zásadní změna poměrů na straně nezletilého vyžaduje odpovídající úpravu výživného.

9. Pokud jde o poměry matky, její příjem ze zaměstnaneckého poměru u totožného zaměstnavatele, jakým byl v době poslední úpravy, činil v roce 2019 měsíčně průměrně 25 740 Kč, od ledna do srpna 2020 pak 26 300 Kč. Matka žije ve společné domácnosti s přítelem, který však vzhledem ke své finanční situaci (je v insolvenční) přínosem domácnosti v této oblasti není. K majetkovým změnám u matky nedošlo, ubyla jí vyživovací povinnost k A.
10. Pokud jde o poměry otce, i jemu ubyla od doby posledního rozhodování vyživovací povinnost k A.. Soud zvažoval, zda vzhledem k závěrům vyplývajícím z rozsudku naposledy měnícího výživné (v roce 2014) nevycházejí a nadále z příjmu 27 447 Kč, jehož se zcela jednoznačně otec dobrovolně vzdal, jak lze dovodit ze sdělení bývalého zaměstnavatele XXXX z 31. 10. 2011, když otec uzavřel dohodu o skončení pracovního poměru se svým zaměstnavatelem, který o něj již vzhledem k otcovým pracovním výkonům nadále zájem neměl. Vzhledem k době, která uplynula od té doby, odvolací soud nakonec vycházel z poměrů, které zde na straně otce aktuálně jsou, resp. v září 2019 byly. Jak vyplynulo z provedeného dokazování, naposledy byl otec zaměstnán u XXXX ve Žďáru nad Sázavou, a to od listopadu 2016 do října 2017 s čistým měsíčním výdělkem 20 750 Kč. Ze sdělení tohoto bývalého zaměstnavatele vyplynulo, že otec sám od sebe přestal chodit do práce s tím, že má něco lepšího, že bude podnikat „načerno“, že bude dělat něco pro nemocnice. Z výpisu ze živnostenského rejstříku bylo zjištěno, že otcí vzniklo dne 18. 10. 2017 živnostenské oprávnění mj. v oboru poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály, poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků. Z výpovědi otce bylo zjištěno, že podniká, vytváří aplikace pro webové stránky, spolu vyvíjí pro nemocnice informační systémy. Z této činnosti měsíčně fakturuje cca 35 000 Kč. Vedle toho se zabývá drobnostmi, má malou osobní dopravu, provádí opravy webových stránek a počítačů, z těchto činností má tisícikorunové částky měsíčně. Všechny tyto činnosti prováděl i v předchozích letech. Příjmy otce lze na základě jeho výpovědi stanovit částkou nejméně 37 000 Kč měsíčně. K jeho výdajům patří cestovné automobilem do Brna, jednou za měsíc do Kyjova, Uherského Hradiště a Břeclavi, dále jedenkrát za rok vynaloží částku 10 000 Kč na upgrade počítače a na licence, jichž jsou za rok desítky, přičemž jedna licence na rok stojí min. 100 dolarů. Další výdaje otec neuvedl, přičemž vzhledem k typu jeho podnikání

lze ty otcem označené považovat za reálné. Matkou nebyly zpochybněny. K tomu je třeba uvést, že otec si v daňovém přiznání odečítá 60 % výdajový paušál, ten však při rozhodování o výživném významný není, jelikož je třeba zjišťovat skutečné výdaje a tedy i skutečný příjem (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 3094/16). Pokud jde tedy o faktické výdaje, jelikož otec se blíže nevyjádřil a ničeho nedoložil, vycházel odvolací soud z toho, že otec jezdí cca 20krát měsíčně do Brna osobním automobilem, uvažována byla průměrná spotřeba benzínu 6 l na 100 km při jeho ceně 32 Kč za 1 l. Spotřeba pohonných hmot za cesty do Brna a zpět, tj. 120 km za jednu zpáteční cestu, za 20 cest 2 400 km, činí 4 600 Kč (0,06 l/100 km x 2400 km x 32 Kč), při zohlednění cest do Kyjova, Uherského Hradiště a Břeclavi jednou za měsíc zaokrouhuje odvolací soud výdaje spojené s cestovným na 5 000 Kč. S náhradou za opotřebení vozidla uvažováno není, jelikož otec auto nevlastní a profituje z cizích aut (přítelkyně a kamarádka). Na upgrade PC je měsíčně vynaloženo cca 800 Kč (10 000 Kč : 12 měsíců), na licence cca 4 300 Kč (2 600 Kč x 20 licencí). Měsíční výdaje související s podnikáním tak činí cca 10 100 Kč. Odvolací soud zohledňuje i odvody na zdravotní a sociální pojištění, které činí dle daňové kalkulačky <https://www.kalkulackaosvc.cz/?type=real> maximálně 55 133 Kč (bez jakýchkoli odčitatelných položek), tj. 4 600 Kč měsíčně. Čistý měsíční příjem otce lze stanovit částkou minimálně ve výši 22 300 Kč (37 000 Kč – 10 100 Kč – 4 600 Kč). Právě z tohoto čistého příjmu, nikoli z příjmu tvrzeného otcem v jeho odvolání ve výši 10 000 Kč či 12 000 Kč, odvolací soud při rozhodování o zvýšení výživného vychází. Ze sdělení bývalého zaměstnavatele otce XXXX vyplynulo, že zaměstnání u něj fakticky ukončil proto, že má „něco lepšího“, že bude podnikat „načerno“, pro nemocnice. Z toho je zřejmé, že otec si jako OSVČ oproti poslednímu zaměstnaneckému poměru musel polepšit. Ostatně i z nabídky volných pracovních míst sdělených Úřadem práce, kontaktní pracoviště Žďár nad Sázavou, jsou a byla volná pracovní místa v oblastech, k nimž se otec hlásí, tj. technickohospodářský pracovník a IT pracovník, s příjmy od 20 000 do 33 000 Kč měsíčně v hrubém.

11. Pokud jde o samotné zvýšení výživného, odvolací soud vycházel ze zjištění, že nezletilému bylo ke dni 1. 9. 2019 16 let, v současné době je mu 17 let. Dále bylo vycházeno z faktu, že otec má tři vyživovací povinnosti, a z „čistého“ příjmu otce 22 300 Kč. Odvolací soud zohlednil, že otec se nepodílí na výživě svého syna jinak než placením výživného. Výjimkou je úhrada částky 4 000 Kč na autoškolu na podzim 2019 a týdenní pobyt nezletilého s otcem na vodě, kdy, jak lze předpokládat, otec zajišťuje synovy potřeby s tímto pobytem spojené. Ostatní částky poskytnuté otcem byly dárky, tedy nikoli částky, které by se mohly při stanovení výživného zohlednit (dle otce šlo o příspěvek 1 000 Kč nebo 2 000 Kč na motorku k Vánocům 2019, oprava motoriky k narozeninám 2020). Za adekvátní výši výživného je proto třeba, i s přihlédnutím k tzv. doporučujícím ministerským tabulkám, považovat částku 3 000 Kč měsíčně.
12. Ze všech výše uvedených důvodů odvolací soud podle ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř. přezkoumávaný rozsudek změnil tak, jak vyplývá z výroku tohoto rozhodnutí. Vzhledem ke změně rozsudku soudu prvního stupně o běžném výživném a vzhledem k uplynutí další doby od jeho vydání bylo nezbytné přezkoumávaný rozsudek změnit i v části výroku týkající se dlužného výživného.
13. Dlužné výživné odvolací soud vyčíslil jako součet částek za dlužné období od 1. 9. 2019 do 30. 9. 2020. Za toto období bylo výživné na T. zvýšeno o 1 500 Kč měsíčně, dlužné výživné tak činí 19 500 Kč (tj. 1 500 Kč x 13 dlužných měsíců). Na dlužné výživné nebyly započítány žádné platby prováděné otcem v započítatelném období, protože otec nemá uhrazeny ani částky běžného výživného stanoveného na základě posledního pravomocného rozsudku, natož aby uhradil něco nad jeho rámec. S přihlédnutím k výši dlužného výživného povolil odvolací soud otci jeho úhradu ve splátkách v adekvátní výši; existence finanční rezervy otce, jakož ani okolnosti, z nichž by mělo vyplynout, že by se mělo rozložení dlužného výživného do splátek zájmů dítěte výrazněji dotknout, z provedení dokazování nevyplývala.

14. Dle ustanovení § 224 odst. 2 o. s. ř. rozhodoval odvolací soud o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. V souladu s ustanovením § 23 z. ř. s. toto právo nepřiznal žádnému z účastníků, když shodně jako dříve soud prvního stupně neshledal takové okolnosti případu, které by odůvodnily rozhodnutí odlišné.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné.

Jihlava 29. září 2020

JUDr. Jaroslav Mádr v. r.
předseda senátu